

**Odpověď ministra zahraničí Ruské federace Sergeje Lavrova
na otázku ruských médií ohledně ukrajinské krize,
Dušanbe, 30. července, 2014**

Otázka: Minsk nabídl platformou pro jednání mezi ukrajinskými stranami. Jak hodnotíte tento návrh? Mohou být taková jednání účinná?

Sergej Lavrov: Vyzýváme neustále k jednání, vítáme každou příležitost, která se vyskytuje. V tomto smyslu si vážíme nabídky Běloruské republiky. Poznám, že ať už máme jakýkoliv názor na to, co naši západní partneři podnikali vůči této zemi, když se na ni snažili uvalit sankce, vyloučit ji z Rady Evropy, atd., ale když přišla „hodina pravdy“, Minsk se ukázal jako pro všechny přijatelné místo pro jednání mezi ukrajinskými stranami. Mluví to o reputaci Běloruska na mezinárodní scéně a o tom, že poctivá politika dojde nakonec uznání dokonce u těch, kteří pociťují nevraživost k tomu či jinému státu a jeho vedení. Uvítáme kontakty a děkujeme našim běloruským kolegům za to, že pomáhají Ukrajincům sednout si k jednacímu stolu, o což už dlouho usilujeme. Jedno setkání k tomu nestačí. Počítáme s tím, že začne proces vyjednávání, který je vyžadován již mnou vzpomínaným prohlášením Ruska, Spojených států, Ukrajiny a EU ze dne 17. dubna tohoto roku. Nyní je nejdůležitějším úkolem – a citované prohlášení to klade na první místo – zastavení použití síly, a naprosto prioritním krokem by mělo být zastavení bojových akcí v oblasti, kde spadly trosky malajského Boeingu, jak to požaduje rezoluce č. 2166 přijatá Radou bezpečnosti OSN dne 21. července tohoto roku.

Pamatujeme si, že prezident Ukrajiny Petro Porošenko oznámil, že vydal rozkaz k zastavení bojových akcí v okruhu 40 km od místa pádu letadla, načež Rada národní bezpečnosti a obrany Ukrajiny prohlásila, že boje budou zastaveny, až když ukrajinské ozbrojené síly vytlačí z místa pádu domobranu. Jinými slovy, s nařízením Petra Porošenka byl vysloven nesouhlas. Snažíme se dosáhnout, aby všichni plnili rezoluci č. 2166. Právě včera jsme v Radě bezpečnosti OSN, vzhledem k pokračující bojové činnosti ukrajinské armády navrhli přijmout krátké prohlášení vyzývající k dodržování rezoluce č. 2166 a ukončit tyto akce, ale návrh

byl blokován delegacemi Spojených států, Británie a Litvy. Nechci skrývat naše zklamání kvůli tomu, že Rada bezpečnosti OSN pár dní po přijetí rezoluce konsensem nedokázala potvrdit její klíčové ustanovení.

Dnes jsme opět slyšeli, že Kyjev je připraven vyhlásit příměří v okruhu 20 km od místa pádu Boeingu. Před tím bylo 40 km, nyní 20 km. Nevím proč, ale cena těchto slibů je již známa. Věřit nyní budeme nikoliv slovům, ale konkrétním činům. Bohužel tyto činy mluví o jiném. Provádí se ostřelování Doněcka, Luhanska, osad v těchto oblastech z „gradů“, dělostřelectva a tanků. Včera televize CNN sdělila, že podle jejích údajů byly užity balistické rakety systému „Točka-U“. To vše vyvolává znepokojení a děje se tak na pozadí tvrzení, že Rusko a domobrana brání přístupu inspektorů na místo katastrofy.

Viděl jsem rozhovor s představiteli OBSE, včetně Holanďanů, kteří se v doprovodu příslušníků domobrany zajišťujících jejich bezpečnost snažili dostat na místo katastrofy, ale nebyli toho schopni, protože tam usilovně působila ukrajinská armáda – s flagrantním porušováním rezoluce Rady bezpečnosti OSN. Takže když na pozadí těchto zjevných fakt slyšíme výzvy, aby Rusko zajistilo přístup mezinárodních expertů na místo katastrofy, nezbyvá nám žádná jiná reakce, s výjimkou návrhu, ať Rada bezpečnosti OSN přijme rezoluci (jestliže jsou si jisti, že to může udělat pouze Rusko), zvoucí Ruskou federace nasadit tam své mírové síly a zajistit bezpečnostní obvod kolem místo katastrofy. Pokud s kyjevskými mocenskými orgány nejde udělat nic jiného. Tento předpoklad je samozřejmě postaven na absurditě současné situace, ale i absurdita musí mít své meze.

Další bod, který podle mne je velmi důležitý. Včera jsem měl telefonický rozhovor s americkým ministrem Johnem Kerryem. Vždy mluvíme dost konstruktivně, říkáme si navzájem pravdu. Ve včerejším rozhovoru jsem věnoval zvláštní pozornost jednak potřebě okamžitě zastavit akce ukrajinské armády v oblasti katastrofy, které pokračují navzdory rezoluci Rady bezpečnosti OSN. John Kerry slíbil, že vyšle příslušný signál. Uvidíme, zda na tento signál zareaguje Kyjev.

Za druhé jsme věnovali zvláštní pozornost řečenému Ženevskému prohlášení ze dne 17. dubna, které jsme s ním, vysokou představitelkou EU Catherine Ashtonovou a tehdejším ministrem zahraničních věcí Ukrajiny (Andrijem Deščicou) připravovali 8 hodin, a které poté naši západní partneři odmítli podpořit v Radě bezpečnosti OSN a OBSE. Ministr zahraničí Spojených států se mnou souhlasil, že toto prohlášení je nejlepším základem pro další práci. Dovolte mi připomenout, že předpokládalo okamžité zastavení používání síly a rovněž bezprostředně zahájení ústavního procesu, který má být inkluzivní (s účastí všech ukrajinských stran), odpovědný a zajišťující účast všech regionů Ukrajiny v ústavní reformě. To se neudělalo a doposud se žádné kroky v tomto směru nepodnikají: ani co se týče zastavení používání síly, ani ohledně, já bych to zdůraznil, bezprostředního zahájení ústavního procesu. A slovo „bezprostřední“ zaznělo již 17. dubna.

Nikdo neví, co se za tu dobu stalo s návrhem ústavní reformy. John Kerry souhlasil se mnou, že je třeba vrátit se zpět k výchozím pozicím, na pevný základ konsensu, dosaženého Ruskem, USA, Ukrajinou a Evropskou unií 17. dubna, a přece jen zahájit tuto práci. Dohodli jsme se, že je nutno se pokusit zaměřit plánované setkání v Minsku právě na vypracování opatření k implementaci Ženevského prohlášení a zřejmě „cestovní mapy“, kterou úřadující předseda OBSE a prezident Švýcarska navrhl jako rozpracování Ženevského dokumentu.

Znovu si kladu otázku o schopnosti dodržovat dohody: doslova hodinu po našem s Johnem Kerrym rozhovoru vystoupil Kerry ve Spojených státech na společné tiskové konferenci s ministrem zahraničních věcí Ukrajiny Pavlem Klimkinem, kde prohlásil, že Ukrajina je konečně připravena k zastavení palby (zřejmě to je obrovský úspěch – tedy po týdnu od té doby, co o to požádala Rada bezpečnosti OSN), k dialogu, a že všechny komponenty pro dialog s povstalci obsahuje „mírový plán Petra Porošenka“. Nikoliv Ženevské prohlášení, které v telefonickém rozhovoru se mnou Kerry souhlasil obnovit, nýbrž odvolal se na „mírový plán Petra Porošenka“, který stanoví, že příslušníci domobrany musí složit zbraně a spoléhat na amnestii, jinak budou zlikvidováni. Asi pochopíte rozdíl mezi

tímto ultimátem a výzvou k okamžitému a rovnoprávnému dialogu, která byla formulována Ruskem, USA, Ukrajinou a EU v Ženevském prohlášení. Mě to znepokojuje.

A poslední věc, kterou jsem chtěl zmínit, když už se bavíme o Ukrajině. Humanitární katastrofa je skutečností. Z Doněcké a Luhanské oblasti utíkají lidé, především do Ruska, ale také do jiných oblastí Ukrajiny. Ti, kteří se dostanou na území Ruska, vypráví, jaké hrůzy zažili, jaké útrapy museli snášet děti, senioři, ženy. Na území Ruské federace se jim dostává potřebné pomoci. Mimochodem, pomoc je poskytována i zraněným ukrajinským vojákům, kteří o ni požádali na našem území. Děláme to. Nevím, kam se potom vracejí – zase do řad armády, do oddílů národní gardy nebo do civilního života. Ale všichni Ukrajinci, kteří k nám přicházejí jako civilisté, uprchlíci dostávají nezbytnou péči, veškerou možnou pomoc. V Rostovské oblasti a v jiných regionech Ruské federace je jich stále více a více. Můžete vidět na televizních obrazovkách jejich vyprávění o tom, že mnozí nemohou opustit Doněck a Luhansk, a že tam leží v nemocnicích děti, kteří potřebují naléhavou specializovanou lékařskou pomoc, a nemůže jim být poskytnuta, protože při ostřelování je těžké je vyvézt speciálními sanitními vozy. Mnozí nemají kam odjet, jelikož nemají příbuzné, mnozí se bojí opustit své domovy.

Už dlouho klademe mezinárodním organizacím – Organizaci spojených národů, která má úřad pro uprchlíky, pro humanitární záležitosti, OBSE, Mezinárodnímu výboru Červeného kříže (ICRC) – otázky o tom, že je bezpodmínečně nutno dopravit potřebnou lékařskou a potravinovou pomoc Doněcké a Luhanské oblasti, aby lidé, kteří nejsou fyzicky schopni odtud odejít, nebyli necháni na pospas osudu.

Nejednou jsme oficiálně posílali ukrajinské straně nóty ministerstva zahraničních věcí Ruska s tím, aby umožnila dodávky humanitární pomoci dopravními prostředky ruského ministerstva pro mimořádné situace. Byli jsme tvrdě a bez odůvodnění odmítnuti. Cynicky nám bylo řečeno, že „žádná humanitární krize v Doněcké a Luhanské oblasti neexistuje, humanitární katastrofa

se děje na Krymu a všechny vaše potraviny a léky posílejte na Krym“. Myslím si, že před těmito posluchači není třeba vysvětlovat, jakou hodnotu mají podobná srovnání a nakolik jsou příhodná v současné situaci.

V nejbližší době budeme formulovat konkrétní návrhy pro OSN, OBSE, ICRC, Mezinárodní organizaci pro migraci s výzvou okamžitě zorganizovat humanitární misi na jihovýchodní Ukrajinu. Na realizaci této mise příspěvky v hotovosti a v „naturáliích“ by mohly vnášet národní struktury, v našem případě, ruské ministerstvo pro mimořádné situace. Jsem přesvědčen, že také v jiných zemích existují mechanismy, instituce, které mohou pomoci v této věci. Jsem toho názoru, že by to byl již zločin zavírat oči před tím, k čemu tam dochází, před čistě humanitárním charakterem potřeb, které tito lidé mají. Budeme jednat, budeme vyžadovat konkrétní reakci mezinárodního společenství na to, co se děje.